

in deze vroeg:

Spel maakt depressie vroeg zichtbaar	4
Het herkennen van een depressie bij kinderen tot zes jaar is niet eenvoudig. Goed kijken naar spel kan daar verandering in brengen. <i>Annemieke Mol Lous</i>	
Obstipatie heeft zelden medische oorzaak	6
Moeilijk kunnen poepen kan een kindertijd flink verpesten. Wat te doen? <i>Hadassa Voet</i>	
Mascha Kamphuis: “Jeugdarts logische spin in het web”	8
AJN-voorzitter Mascha Kamphuis beklemtoont dat jeugdartsen een spilfunctie bekleden in de gezondheidszorg voor het jonge kind. “Wij maken echt werk van vroegsignalering.” <i>Jan de Graaf</i>	
Training bekkenbodemp werkt	12
Niet-zindelijk zijn heeft voor een vierjarig kind een belangrijke impact op de sociaal-emotionele ontwikkeling. In veel gevallen kan het inschakelen van een kinderbekkenfysiotherapeut die schade voorkomen of beperken. <i>Bernadette Berendes</i>	
De Vroegwerker: Phineke Kruythoff	15
Psychosomatische klachten vaak niet herkend	16
Indien een kind worstelt met een probleem wordt veelal verondersteld dat een medisch probleem hieraan ten grondslag ligt. Vreemd, want het kan evengoed een klacht van psychosomatische aard betreffen. <i>Saskia Bakker en Eveline Euser</i>	
Vroegtijdig opsporen taalstoornis werkt	19
<i>Rianneke Crielaard</i>	
Als zindelijkheid niet vanzelf gaat	20
Veel kinderen met een verstandelijke beperking of autisme worden niet spontaan zindelijk. De SeysCentra zijn voor hen een 'last resort' functie. <i>Mendy Moorman</i>	
Revolutie in zorg voor prematuren	22
<i>Rachel Verweij</i>	
Ouders aan het woord: Meer dan een opgeblazen gevoel	24
<i>Karin de Roos</i>	
Multimodale benadering gedragsproblemen effectief	26
Samen sterker Terug Op Pad (STOP4-7) is een behandlungsprogramma voor jonge kinderen met serieuze gedragsproblemen. De multimodale benadering blijkt effectief. <i>Wim De Mey</i>	
Kind en seksualiteit	28
Baby's in de kijker	30
2 Lezen en kijken	32

Van de redactie

Goede diagnostiek

Poepen en plassen lijkt zo gewoon. Maar ooit hebben we het moeten leren. Dat dit niet bij ieder kind zonder slag of stoot gaat, blijkt uit de thema-artikelen in deze Vroeg. Net als bij elke mijlpaal die een jong kind moet bereiken kan het vanzelf gaan, maar ook gepaard gaan met strubbelingen en moeilijkheden. En wat dan? Afhankelijk van wat er aan de hand is, kunnen verschillende hulpmiddelen en behandelmogelijkheden worden ingezet. Goede diagnostiek is daarbij van groot belang.

Dit laatste blijkt ook uit het artikel over psychosomatische klachten bij jonge kinderen. Soms ligt het mogelijke antwoord op een probleem op een ander terrein dan waar het wordt gepresenteerd. Hoe ga je daarmee om zonder dat er wordt overbehandeld, maar zeker ook niet onderbehandeld? Dat er recht wordt gedaan aan ouder en kind?

AJN-voorzitter Mascha Kamphuis ziet voor vroegsignalering een belangrijke rol weggelegd voor de jeugdartsen. Juist in de eerste levensjaren volgen zij kinderen heel intensief. Waar vroeger het vingertje van de consultatiebureauarts nog wel eens zwaaide, is er nu veel meer aandacht voor het kijken en luisteren naar ouders en kinderen om - indien nodig - vroegtijdig in actie te komen. Samenwerken met ouders en met andere professionals die met het jonge kind te maken hebben is hierbij hard nodig. Dat is ook de insteek van de tweede editie van ons Jaarlijk Congres Vroegsignalering op 17 februari 2016.

Louise van den Broek,
Hoofdredacteur Vakblad Vroeg

colofon:

redactie

drs. Jeanne Berkelmans

orthopedagoog/GZ-psycholoog

drs. Hanne Cools

GZ-psycholoog kind en jeugd

Carine Westendorp

logopedist

drs. Karin de Roos

sociaal wetenschapper

Marije de Leur

kinderfysiotherapeut

hoofdredacteur

Louise van den Broek

bladmanagement

Jan de Graaf

vormgeving

Graafisch, Jelle de Graaf

Redactieadres en advertenties:

DG Communicatie, Postbus 158,
1600 AD Enkhuizen

E vroeg@dgcommunicatie.nl

T 0228-326068

W www.vakbladvroeg.nl

Abonnementen:

Verschijnt 4 keer per jaar

Abonnement € 25,00 p.j.

Een abonnement loopt per kalenderjaar, maar kan ieder moment ingaan. Het abonnement wordt automatisch verlengd, tenzij het voor 1 december wordt opgezegd.